

Ur vårt Digitala Arkiv

"Sista" flygningen med Attack-Lansen

Utdrag ur Flygvapennytt 1978 nummer 1 sidorna 32 och 33

[Hela tidningen kan läsas här.](#)

'Sista' flygningen med attack-Lansen

När Christer Kindblad, divisionschef på flygvapnets sista A 32-division, landade med sin 'Lansen' kl 14.45 den 16 februari sattes punkt för en 23-årig epok i flygvapnets historia. Det sista uppdraget för trotjänaren A 32 blev ett representationsuppdrag – en nästan timslång rundflygning över tio av Västergötlands större orter. Flygningen genomfördes i ett strålande vackert vinterväder.

A 32:an pensionerad först efter 10 år ... på övertid

Foto: Åke Andersson & Jonny Carlsson/Saab-Scania.

● 'Viggen' tar antligen över på F6. A 32:an har flugit färdigt och Filip Rod taxar in attack-Lansen till sista vilan. (Men på F11 håller 4 A 32:or ut till i sommar.)

Före starten var hela flottiljens personal, såväl militär som civil, uppställd i första kompaniets hangar, där flottiljehöfd, öv Gunnar Hovgard, lämnade av till chefen för Första Flygeskadern, generalmajor Sven-Olof Olson.

Attackversionen av 'Lansen' kom i förbandstjänst 1955 vid F17 i Ronneby. Till F6 i Karlsborg levererades den första 'Lansen' den 5 juli 1957 och totalt har denna flottilj haft 116 flygplan av typ A 32. Av dessa har det tagits ut en flygtid av 97 320 tim, vilket motsvarar en flygsträcka av 58 392 000 km – ungefär sträckan till planeten Mars. Den sista A 32-divisionen kommer nu att ställas i malpåse för beredskapsbehov.

"På grund av de kraftiga minskningar av köpkraften i försvarsmaktens ekonomiska ramar som skett ända sedan 1967, har ersättningen av A 32 och AJ 37 måst senareläggas. Den planerade livslängden på ca 10 år har i realiteten blivit drygt 20 år", sade överste Hovgard i sitt tal till F6-personalen. Han konstaterade vidare att 'Lansen' varit ett bra och omtyckt flygplan av både flygande och teknisk personal, men att det nu är hög tid för byte till AJ 37.

Kn Christer Kindblad såg en aning vemodig ut när han klättrade ner från sin 32:a efter fullgjort sista uppdrag.

"Lansen är ett underbart harmoniskt flygplan som det är lätt att handskas med när det gäller förbandsuppträdande. Och som tvåsitsigt attackflygplan har det varit perfekt. Det som

saknats, speciellt under senare år, har naturligtvis varit farten", sa Christer Kindblad.

Tillgängligheten och driftsäkerheten på Karlsborgsflottiljens 32:or har varit hög. I slutskedet t o m mycket hög – senare åren har i genomsnitt ca 75 proc av tillgängliga flygplan varit flygklara. Och sista halvåret har man t o m uppnått 80 proc. På F6 pågår nu omskolningen till AJ 37 för fullt och under sensommaren räknar man med att denna verksamhet skall vara avslutad.

För oss Lansen-piloter blir det här en spännande och jobbig tid, tyckte unisont den flygande personalen på den sista A 32-divisionen.

F6 i Karlsborg är den sista av flygvapnets flottiljer som blir utrustad med AJ-versionen av flygplan 37 'Viggen'.

"Flygbladet"

● Kn Christer Kindblad (tv), divch på sista A 32-div, och mj Hans Rehnvall, som 1955 hämtade 'hem' FV:s första 'Lansen' från Saab-fabriken

Chefens för första flygeskadern/C E1, gen mj Sven-Olof Olson, anförande på F6:

"När man tar farväl av en gammal trotjänare är det naturligt att man blickar tillbaka på de gångna åren. – Med vemod men också med tacksamhet minns vi de kamrater som under Lansen-perioden fått offra sina liv. Vi ägnar dem i dag vår tanke. – Men eftersom framtiden har sina rötter i dagen och gårdagen, är det också logiskt att rikta blickarna framåt.

Gårdagens besvärigheter med flygplan 32 "Lansen" är avklarade och glömda. Nu gäller det att med friska tag gripa oss an med morgondagens. Och vad gäller F6 ser jag framtiden an med tillförsikt. Jag är övertygad om att Ni kommer att bemästra framtidens problem på samma föredömliga sätt som Ni bemästrat gårdagens.

Som eskaderchef noterar jag med tillfredsställelse, att 1.flygeskaderns attackförband nu samtliga ingått i Viggen-eran och därmed fått den modernitet och slagkraft som motsvarar dagens krav på våra attackflygförband. Det är min tro och förhoppning att den framförligande epoken skall bli lika effektiv och framgångsrik som den gångna. När jag sett de ansträngningar som gjorts och den gålust som visats av all personal här på F6 – när det gäller att prestera goda resultat under den förlängda Lansen-perioden som blev nödvändig i väntan på Viggen – blir jag optimistisk. Men någon dans på rosor kan jag inte utlova. Ett

modernt, avancerat vapensystem av 'Viggen's karaktär kräver stora insatser såväl av personalen på marken som i luften. Kunnighet, skicklighet, omdöme och framåtanda krävs för att med våra begränsade resurser klara vår uppgift.

F6 står även i övrigt väl rustat att möta framtiden och jag lyckönskar flottiljen till det pågående stora nybyggnadsprogrammet.

Jag vill gärna ta detta tillfälle i akt för att för Er uttrycka min odelade tro på attackflygets plats i vårt framtida försvar. Attackflyget är och kommer under överblickbar tid att vara inte bara en viktig utan en **nödvändig** komponent i ett försvar med de uppgifter som det svenska har.

Med attackflygets flexibla förmåga till snabb insats i olika delar av landet – till sjöss, vid kusten, mot mål på marken och även i begränsad omfattning mot mål i luften – tillvaratas våra gynnsamma naturliga försvarsbetingelser på bästa sätt. Denna förmåga utgör en väsentlig faktor i den viktigaste uppgiften för vårt försvar: att inge *respekt* utåt och därmed verka *fredsbevarande*.

Ingen har på ett övertygande sätt kunnat göra troligt, att något annat vapensystem skulle finnas tillgängligt runt hörnet som kan överta attackflygets uppgifter. Att rita cirklar på kartan är ett alltför enkelt sätt att lösa försvarsuppgiften på. Tryck-på-knappen-försvar låter sig lätt sägas men inte lika lätt göras. Med Viggen-systemet, med dess kombination av

Foto: Johannesson

Foto: Johannesson

Foto: Lars Anders Eriksson

'Filip Blå':s adjö till A 32:an med 16 flygplan på rundtur

Chefen för 2. divisionen/'Filip Blå' F6 i Karlsborg, kapten Lars Hildestrand, ger här sin och div:s syn på den nu svunna Lansen-epoken.

Efter att ha gjort tjänst på 2./F6 sedan urminnes tider (= sommar'n -57), flög trotjänaren A 32 "Lansen" 77-10-07 för sista gången i 2. div:s regi. (Alltså ett kvartal före den absolut sista A 32-flygningen, som ju kompisarna på 1./F6 så press-folkbetittat genomförde 78-02-

16.) Vi satte därmed punkt för en mycket fin och minnesrik era i "Filip Blå:s" historia, vilken inte bara präglats av sedvanlig, hög yrkesskicklighet hos såväl mark- som flygande personal utan också av hög tillgänglighet och mycken flygarglädje.

Kontinuerlig modifiering och taktikutveckling under årens lopp har inneburit, att vi som flugit dessa trots allt något ålderstigna aerodynamer likväl känt fullt förtroende såväl för mate-

rielen i sig som för dess effektivitet.

Ett av målen för vår verksamhet genom åren har varit att leva upp till div:s valspråk: "Philippus caeruleus a nemine vincitur" = Filip Blå kan ingen slå. Ett högt mål som inte alltid uppnåtts — men likväl en klart lysande ledstjärna. Verkligheten har dock gett syn för sägen åtskilliga gånger under senare tid. Faktum som (om än bittra) bl a måst konstateras av delar

av vårt svenska jaktflyg...

För närvarande befinner vi på 2. div oss i början av en ny lika intressant som inspirerande epok — vi omskolar oss på 37-systemet. TIS:Ä skriker långsamt men målinriktat framåt. Vi är ännu gröna och färska Vigg-eterianer... så simma därför lugnt bror jaktpilot. Men pass upp i backspegeln igen om ett år!

Avslutningen på vår 32-era för snart ett 1/2 år sedan högtidlighölls med en rundflygning med 16 fpl över hemmahamnen och dess närmaste grannskap inkl F7-grannen på Säténäs. För att liksom påminna om vad som flytt. Vårt kvarvarande 32-kompani, 1.komp/F6, ställde faktiskt upp med hela 17 flygklara A 32:or på linjen. Men p g a ff-brist kunde vår div tyvärr inte bemanna fler än 16, vilket var beklagligt m a p fotograferingen ovan moln. Åtskilliga bildsekvenser ur såväl tänk- som otänkbara fotovinklar minner dock om Filip Blå:s 32-epilog. Suckandes konstateras: Det blir aldrig som förr. ■

Kn Lars Hildestrand

Foto: Bertil Bergen

◀ T v ses 2.div ('Filip Blå') efter sin sista 32-flygning, 77-10-03.

▲ Ovan ses 1.div ('Filip Röd') med sitt sist landade 32-fpl, nr 40.

vapenplattform, vapen i form av robotar m m samt människa, har vi skapat en för våra förhållanden bästa avvägning i samspillet människa-teknik.

Och trots att vi här på F6 står i början av Vigg-epoken, måste våra planer redan nu börja konkretiseras vad gäller 'Viggens' efterföljare. Kan dessa planer realiseras med bibehållande av svenska konstruk-

tions- och tillverkningsresurser så är det en extra fördel — som bara den som bär skygglappar kan förneka.

När vi strax ser A 32 'Lansen' flyga för sista gången som attackförband, skall vi inte betrakta det som en slutpunkt utan som en **avstamp** för det **framtida** attackflyget.

C F6 ger order för flygningen."

Lite 'Lansen'-historia

Saab 32 'Lansen' firade i höstas sitt 25-årsjubileum. Så många år var det nämligen se'n det första 'Lansen'-provflygplanet gjorde sin jungfruflygning. Den skedde från Saab-flygfältet den 3 november 1952.

I en tio sidor lång artikel i "Vips" berättas bl a att de förberedande diskussionerna börjat sex år tidigare (= 1947), att planet ursprungligen var avsett som tvåmotorigt och att i utprovingsarbetet använts ett 'Safir'-flygplan med pilvinge (liksom f ö gjorts vid utprovningsen av Saab 29 "Tunnan").

Under det dryga kvartssekel som gått har 'Lansen' blivit en av FV:s trotjänare och planet gör ännu tjänst på två håll.

På F3, Malmén, finns i dag en alert målflygdivision med trolig tjänstgöring in på 80-talet. F11, Nyköping, har en division spanings-'Lansen'. Den bibehålls till flottiljens avveckling, som skall vara genomförd 1980. Vid F6, Karlsborg, fanns strax före 25-årsjubileet två divisioner i attackutförande, A 32 "Lansen". Utbytt mot attack-'Viggen' har dock nu genomförts, sedan A 32:ans epilog celebrerats 78-02-16. — De ca 450 producerade FV-32:orna (alla versioner) har under gångna 25 1/2 åren presterat ett totalt antal flygtimmar som närmar sig 586 000. — God forts! gamle vän. ■

Red.

